

ЙОРДАН КУШЕВ

ФЛЕЙТА

Лупка

ЙОРДАН КУШЕВ

ФЛЕЙТА

Стихотворения

Издателство "ПИК"
Велико Търново, 2000

АВТОПОРТРЕТ

Чертите?
Особени белези нямам.
И даже не зная дали съм красив.
Аз тичах по селската росна поляна.
В сърцето ми пърхаше птичката - стих.

И днеска детето у себе си пазя.
Събужда ме слънцето в приказен град.
Горещо обичам!
Не мога да мразя.
По дух и по чувство оставам си млад.

А мисли понякога в мене прелитат.
Не знам: дали будят у вас интерес.
Те чукат по моето чело
и питат:
"С какво си помогнал на някого днес?"

Те питат...
Не мога от тях да се браня.
Боли ме -
от чувствата в мен наскърбени.
Боли ме,
тъй както дълбоката рана,
че болката пари дълбоко у мене...

РОДЕН КРАЙ

Роден край - със бащината къща.
Тука вечер ми е пляла мама.
Обичта ѝ тука ме прегръща.
Тук останах аз и тук ме няма.

И водите бистри на Росица
плискаха ме с нежната си ласка.
Будеше ме с песента си птица -
тук сред дъхави цветя порастнах.

Светкаха ми нощем в път звездите.
Мама китки кичеше от здравец ...
Тук посях си някога мечтите ...
Бащин край - забравен-незабравен ...

ПРОСТРЕЛЯНАТА ПТИЦА

Умира ...

Умира птицата във полет -
пронизана от ловните съчми.
Със песни пълен е простора,
А този весел глас ще отшуми.

Умира ...

Внезапно струна ли се скъса?
Заглъхна гургуличения глас!
Не мога рано, нито късно
Спасител-ангел да му бъде аз.

1977

ЗАЩО ЛИ?

Защо говоря с вас,
красиви птици?
Защо тревожа вашите души?
Нима,
огледан в светлите зеници,
душата моя ще се утеша?
Навярно нося вечен порив
към висини и към била.
Могъл бих с времето да споря,
но нямам вашите крила.
И нося своята болка скрита,
родена в ненадеен тежък час.
Аз мога всичко да изпитам,
но нямам вашия вълшебен глас!

1989

ПОКОСЕНАТА ТРЕВА

Не ще гадеш приют на пълпъдъци -
загубиха те своите гнезда.
И всяка птица, гдето в теб не мъти,
ще те проклина - като зла беда.

Не ще гадеш нектар и на пчелите.
Остава само твоят аромат.
Пластена, ще те трупат на купните -
потънала в спокоен, мъртъв свят.

Ще чакаш оня зимен ден, затрупал
полето с тишина и преспи сняг,
добитъкът когато те захрупа -
и ти ще бъдеш тъй насъщна пак!

1977

ЗНОЙ

Безкраен зной.
Мъртвило е сковало -
и въздуха, и прашните листа!
Изчезнало е живото начало
и властва безпрепятствено смъртта.

Бездушие природата залоства.
Не писва глас на птица в ниска вис.
А сянката удавена на моста
погребва оня вир -
по детски чист.

Защо и в нас понякога умира
последен порив,
нероден копнеж?
Кажу гуша, - смирена и немирна -
нима ти можеш да ме предадеш?!

1985

ЖЕТВАРСКО ПЛАДНЕ

Бакърена тава нагрята
виси над облаците горе,
жарава силе над полята,
изпича житото до корен.

Въздиша маранята тежко
и въздухът от задух тръпне
Жетварско пладне - жадно, жежко -
в жарава босо то пристъпя.

. . . Сред свойто пладне на живота
и аз като жетваря крача.
Избърсвам челото си потно
и все си мисля за сеяча

1977

ЗАПАЛЕНО СЪРНИЩЕ

Прибран е хляба - и пустей полето,
а свода - с тежки облаци надвесен . . .
И накъдето да погледнеш, ето:
пристъпя бавно полъха на есен.

А пред очите ми дими стърнище -
в снагата на полето черна рана
И жив изпича се, като в огнище,
попадналия дивеч във капана . . .

Взел хляба си от майката земя,
човекът като хищник се отплаща!
И в мен пожар невидим задимя -
навярно по-безмилостен и страшен . . .

1990

НОЩ

Тракийска нощ!
Вълшебна нощ!
Блестят звезди като пендари.
И месец - кръгъл, сребролик.
Какъв разкош!
Какъв разкош!
Небесни майстори златари
отляли лунния светлик.

Ямбол

РОДОПСКИ ЧАНОВЕ

На Николай Хайтов

Пяят чановеите по баира . . .
В тях гласът ли на Орфей възграден е
или той приглася с древна лира?
Пяят,
пяят чановеите генем . . .

Привечер стадата преминават -
към къшлите водят ги овчари . . .
Гиздава,
Родопа заиграва -
със тревите, с боровете стари . . .

Има ли по-сладка горска песен,
весело Родопа залюляла?
Пяят -
в ранна пролет, в късна есен,
чановеите дивни - до премала . . .

2000

СЕЛО

Запустяват
дворове и къщи
и заглъхва жива селска глъч.
Все по-рядко хора се завръщат.
В слепите прозорци няма лъч.

В прашните и полутъмни стаи
паяците мрежи си плетат.
Те не искат нищичко да знаят
в този глух и сляп, умиращ свят.

Всеки ден камбана бий печално.
Тлее догоряващата свещ.
Няма извор. Няма и начало.
И къде
и при кого да спреш?

КОГАТО ПОРАСТВАТ ДЕЦАТА

На моите дъщери

Порастнаха вече децата,
Не искат "на кон" да ги нося,
Но колко са сложни нещата
пред техните прости въпроси!

За всичко разпитват ме вечер.
Какво ли не искат да знаят! . . .
"Защо са звездите далече?
Защо сме все в къща под наем?"

Те питат наивно и прямо.
Те с вяра към мен се обръщат.
А колко мъчително само
На тези въпроси отвърщам.

И колко по-болно ми става,
И колко по-тъжни са те -
Когато пред тях замълчавам,
тъй както виновно дете.

1968

НАСЛЕДНИК

На Даниел

В живота ми поникна като стръкче,
понесло най-голямата надежда . . .
Най-сладката тревога ме измъчва.
В най-чистите очички аз поглеждам.

Наследник си на моя кръв, ти внуче.
Живее в тебе ген от мои клетки . . .
Животът на какво ще те научи?
Ще бъдат ли очите ти все светли?

О, твоят ген отрано ме измъчва
със възела на трудните въпроси!
Бъди ми сред рода си неотлъчно,
където и Живота да те носи!

Човекът може родов герб да няма,
ала не идва той без родов корен -
и сред ласкателства, и сред измама,
за корена остава отговорен!

1984

ИГРИ

На Детелин

Ти помниш ли игрите оттогава -
в ония дни щастливи, Детелине,
когато с теб играех до забрава
и сам забравях своите години?

Ти беше вече втори внук на дядо,
но аз не мислех, че съм вече старец.
Сърцето беше като твоятто младо,
затуй игрите детски то повтаря.

Сега играта "шах" остана само,
но сложна, многоходова игра е -
и няма го приятелското рамо,
а всеки ход тук трябва да се знае.

Не е игра Живота, Детелине,
със ходовете му неизброими,
но той за тебе отсега започва
със ходове - и точни, и неточни.

1999

РАЖДАНЕ

На Мартин

На този свят
в най-дългия
и светъл ден дойде.
и искам да ти пожелаю:
най-дълги и най-светли дни!

В богат жетварски ден
дойде, ти внуче.
И искам да ти пожелаю:
жетварски спорни дни!

А другото - ·
от тебе!
А другото
е твоят жребий . . .

1989

БРАТСТВО

На брат ми Владимир

В живота мой
аз чувствам твоят рамо
и тъй по-светъл става моят ден.
Единствено не зная, братко, само
дали така и ти ме чувстваш мен?

Но твоята душа,
безкрай богатата,
не би била такава щедра, знам,
ако не са обвързани сърцата
с една искрица на божествен плам.

НАДПРЕВАРА

Пришпорен кон съм под седлото,
а мой суров ездач - Живота.

Пришпорен кон съм - цял във пяна.
А у ездача милост няма.

Ах, ден и нощ ездачът гони,
без жал и без пощада, коня . . .

Ездачо строг, ездачо вечен,
виж: конят се задъхва вече.

Виж: конят от умора пада -
туй ли заслужи за награда?

1980

КРЪГ

Все тоя стар и омагьосан кръг:
до службата и пак обратно в къщи.
И на живота стария чекрък
превърта дните - все едни и същи.

Сега у мен звъни последна струна,
разнесла най-тревожния акорд . . .
Дали ще свърши тая нощ безлунна?
Дали гръвче ще цъфне в моя двор?

Петел недосънуван мен ме буди,
но и за него нейде точат нож.
В съня ми пърхат бели пеперуди,
затуй ли аз не мога да съм лош?

Дано и с мене да не бъдат лоши
живяните и неживяни дни.
В дълбоките и непрогледни нощи
щурчето все по-тихичко звъни.

А щом се съмне - звуците нахлуват.
Черешата е в двора разцъфтяла.
Нощта била е сън недосънуван -
и всичко пак започва отначало . . .

1986

ФЛЕЙТА

На Стефан Поптонев

Вечерен здрач простира свойта греха
над този град - притихнал и смълчан,
и жагадувал отгих, и утеха -
в нозете на прастария Балкан.

Дали умората му тегне още
от изнурителния прашен ден?
Блажено чака тихите си нощи,
ала дали сънят ще е блажен?

В прииждащата гъстота на мрака,
в настъпилия романтичен час,
самотна флейта някъде проплака,
а ехото ѝ прозвуча във нас . . .

Навярно има своя скрита болка,
но няма някой да я утеша,
самотна - като пътната тополка -
във чийто листи вятърът шепти . . .

Ноктюрното ѝ тъжно ме обсеби.
Сърцето ми със него зарига . . .
Къде сте нощи - лебедово-бели?
Къде е пролетната резига?

ДОБРАТА ДУМА

На Благовеста Касабова

Тя узрява като житен клас.
Гали
като затрептяла струна.
Думата добра -
в съдбовен час
може и душата да целуне.

Тя изгрява топла
като хляб
върху бедната софра на гладен.
Тя човека,
унижен и слаб,
от тревога тежка ще извади.

Думата добра,
със благ мехлем,
стара рана може да лекува.
Тя е в теб и в мен.
И не съвсем -
щом душите наши боледуват.

БРАТ ЗА БРАТА

На Георги Братанов

Във този вълчи
и настръхнал свят -
оставаме най-близки
с тебе, брат!
Нас свързват ни отколе
не роднини,
а дните -
от далечните години.
Живяхме
като брат за брата.
Събрала бе ни тя -
Съдбата.
Останахме без завист
и без злоба,
с ония светли чувства,
с тая обич!

1999

ЗАДНИТЕ ДВОРОВЕ

Тях не ги изкарваме на показ -
в смрад живеят задните дворове.
Те напомнят ямища дълбоки,
а в сметта бездомни котки ровят.

Тук дръвче и цвете рядко никнат,
и от погледи остават скрити.
А ако успеем да надникнем
в задните дворове на душите? . . .

1990

ГАЙДАРЯТ

Още prizори, на тротоара,
сам сега гайдарят инвалид.
Стара, жална песен пак подкарал ...
Може би така е той честит?

Ах, честит ли?
Как с такава лепта,
дето се подхвърля стар калпак
може да живее днес човека?
Гайдата проплаква -
тъжен знак.

Този тъжен глас е на гайдаря,
в утрото - самотен - заридал.
Слънцето окоето си отваря
и го гледа с горест и печал!

СЛУЧКА

През вечер двете мургави дечица
за зальк хляб тревожно ми похлопват ...
Какво да сложа в детската ръчица,
щом толкоз много трябва във Живота!?

Нима със хляб глада им ще заситя?
Нима ще мога аз да ги нахраня?
И тази ненаситна скръб в очите
завинаги ли там ще си остане?

С какво осиротялата душица
ще мога бащински да прилаская?
Къде е тази майчица-орлица
и татко, с който те да си изграт?

ОГЪНЧЕ

В какво се днес кълнеш, ти мой народе?
И кой е твоят неподкупен Бог?
Коя звезда сега те в пътя води
и имаш ли си верен свой пророк?

Тревожа се, че съхне твоя корен,
разлистил нявга българския рог!
И твоят ден отдавна не е спорен,
в лутаници не намираш брод.

Отново ни връхлита смутно време.
Вилнеят низки страсти и вражди.
А има ли кой огънче да вземе
от песента за Йово Балканджу?

ГЛЕДКА

Романтик съм бил във стиховете.
И мечтаех аз за неизпята песен ...
Слънцето над хоризонта свети,
а денят виси като обесен.

Той е с празен поглед.
Безработен.
Той е беззащитното дете.
И като сирачето самотен.
Мъка във очите се чете.

Аз вървя по улицата прашна
и не ми е никак днес до песен.
Пред очите ми е гледка страшна:
на прозореца - човек обесен!

ЧОВЕКЪТ И СМЪРТТА

Смъртта
е зад гърба ни всеки миг.
Но тя не бди над нас.
Не ни обича.
Човекът
цял живот е мъченик
и азбуката на живота срича.

А тя зад него дебне -
като пес,
готов да се нахвърли на врата му.
И тъй е всеки божи ден -
и днес.
Но той за хляба труди се до тъмно.

Добре е, че не може да я види,
защото зад гърба му тя злорадствува.
А той роден е:
в Космоса да иде,
да сътворява
гълтка земно щастие.

Самоубийствено живеем ...
А. Германов

Душата на Поета с глас простена -
във най-трагичния самотен час.
Стихът, обходил цялата Вселена,
се връща като ехо тук, при нас.

Братоубийствено живеем, братя!
Защо се стреляме със думи зли?
Дали не ни поразва Свободата?
Самоубийствено ни тя дели:
на гладни и на вечно ненаситни,
на жалки и на лакоми очи ...

А хлябът е узрял от зрънце жито.
И сладката умора не горчи.

1990

УСМИВКА

Усмхни се, братко, на Живота!
Той веднъж се дава - не е дим.
Път към Рая или към Голгота -
нека мъжки да го извървим.

Верен път, едничък има само
и се убеди, че той е твой.
Може и да носиш скрита рана.
Но сърцето - никога в покой!

И със светли мисли, със усмивка -
извърви с достойнство пътя ти.
Не, не бързай, братко, за почивка,
дето вечно ще те приюти!

Казвам тъй на тебе, непознатко,
който и където и да си -
преди всичко себе си спаси:
а за тебе аз се моля, братко!

СУХИНДОЛСКО ВИНО

Сухиндолско вино ме упива
като блага моминска целувка
и усещам аз кръвта си жива -
Божи благослов не ме напуска.

Гроздът пил е влага, пил е слънце
под небето родно, светлолико ...
И превърнало се всяко зрънце
в чудо - кехлибарено, велико.

Сухиндолско вино ме упива -
с дъхава и слънчева магия.
Нека този ден не си отива.
Пих,
но не можах да се напия!

14 февруари 1997
Сухиндол

ТРИПТИХ ЗА МОРЕТО

1.

Цяла нощ
със глас морето плака
и се блъска в острите скали ...
Никой нищо не видя във мрака,
не попита:
"Що ли го боли?"

Само верни гларуси пискливи
в утрото извиха своя кръг.
Затрептяха над вълни пенливи
без да знаят те
къде ще спрат.

2.

Всяка капка стене в теб, море.
И солта ти носиш
на съзите.
Ако пулса ти в умора спре,
ще отблъснеш взора на звездите.

Като фокус
в теб светът е сбран
и го носиш в своята утроба.
Но не всеки е от теб призван -
люлката е в теб,
ала и гроба.

3.

Море,

какво си ти?

Какво съм аз?

Ти имаш хладни, тайни гълбини,
но нямаш гълбините на душата.

Море,

какво си ти?

Какво съм аз?

Скали рушиш, събаряш и стени,
а съзиданието е в душата!

... душата ми е само млада вече.

А. Германов

Валят - и дъждове , и листопади.

На юг отлитат птичите ята.

Отдавна вече ние не сме млади.

Пред нашата врата е есента.

В стъклата бият ветрове студени.

Връхлитат астматичните мъгли.

Кръвта изстива бавно в наште вени.

На лошо време ставата боли.

Не моля аз живота за пощада,

но питам се пред погледа му строг:

дали душата ми остава млада?

А млада ли е -

аз съм малък бог!

УСМИВКА НА ЖЕНА

О, колко много прелест има
в една усмивка на жена,
родена тайно от незрима -
навярно свята светлина!

ТВОЙТЕ УСТНИ

Ах, сладкия прашец по твоите устни
със устните си искам да докосна!
Над нас една звезда ще се спусне,
годината ще бъде високосна.

Тя с този светъл ден ще да порастне
и той ще бъде в нея най-добрия.
Ще ни дари с любов и щастие,
ще бъдем в плен на сладката магия ...

ОБРЕЧЕНОСТ

Една красива вечер
дълбоко в мен звънеше.
Потъвах аз обречен
в очите ти череша ...

Какво да пожелая,
когато в плен съм вече?
Затуй реших накрая:
е, по-добре - обречен!

НЕНАЗОВИМОТО

С какво все пак дарявам те в часа,
когато устни слея с твоите устни;
когато миговете с теб не са
реалност, а едно вълшебно чувство?

С какво ще помниш кратките ни срещи,
които аз не мога да забравя?
С какво кръвта ми правиш по-гореща?
Неназовимото у мен остава! ...

ПРЕРАЖДАНЕ

Разцъфна като преродено цвете -
във моята душа си преродена.
С молитва призовавам боговете -
от тях да бъдеш ти благословена!

ДАВНОСТ

Дали към тебе имам грях - не знам.
Но казват, че грехът се изкупува
пред светлия олтар на някой храм.
Пречистена душа - не боледува.

Но ако острието на обида
в сърцето ти като стрела е впило,
тогаз за прошка, гдето и да уда,
петното ще остане неизмито.

И само твоят благородство светло,
родено от любов неотразима,
тъй както прошката при всяко детство,
безкрайна давност винаги ще има.

ГРЯХ

Грях ли нося
или съм невинен -
само Господ
може да отсъди.
Аз приемам
комката със вино ...
А грехът ми -
нека да пребъде!

ЗАВИСТ

Ах, този палав вятър,
дето може,
косите ти да реши
с трепет ...

Ах, този палав вятър,
дето може,
по устните
да те целува ...

Ах, този палав вятър,
дето може,
във топлата ти пазва
да се гушне ...

Ах, този палав вятър,
дето може,
бедрата ти да гали
с нежни пръсти ...

На вятъра завиждам!

ДОКОСВАНЕ

Ей - хълма слънцето на дните ми преваля.
До залеза остава може би копрая.
Ала в съня ми ти оставаш моя Фея ...
Да те докосна със целувка все копнея!

БОЛЯРКИ

На жените от Велико Търново

Пристъпят кръшно - като древни жрици,
великотърновските хубавици.

Мъжете влюбени - по тях са луди,
немеят те пред клепки-пеперуди.

Жени - усмивка слънчева си взели
и шията на лебедите бели.

Потомки на боляри и боили -
като сърните влюбени и мили.

Жени - дарени с красота велика.
/За злата клюка - пепел на езика!/
.

От Царевец броят в нощта звездите
и радват се на дните си честити.

И дяволито те повдигат вежда -
като русалки в Янтра се оглеждат!

СЪДЪРЖАНИЕ

Автопортрет	3
Роден край	4
Простреляната птица	5
Защо ли?	6
Покосената трева	7
Зной	8
Жетварско пладне	9
Запалено стърнище	10
Нощ	11
Родопски чанове	12
Село	13
Когато порастват децата	14
Наследник	15
Игри	16
Раждане	17
Братство	18
Надпревара	19
Кръг	20
Флейта	21
Добрата гума	22
Брат за брата	23
Задните дворове	24
Гайдарят	25
Случка	26
Огънче	27
Гледка	28
Човекът и смъртта	29
***/Душата на Поета .../	30
Усмивка	31
Сухиндолско вино	32
Триптих за морето	33
***/Валят - и гъждове .../	35

Усмивка на жена	36
Твоите устни	37
Обреченост	38
Неназовимото	39
Прераждане	40
Давност	41
Грях	42
Завист	43
Докосване	44
Болярки	45

ЙОРДАН КУШЕВ

ФЛЕЙТА

Стихотворения

Българска
Първо издание

Редактор Стефан Поптонеv

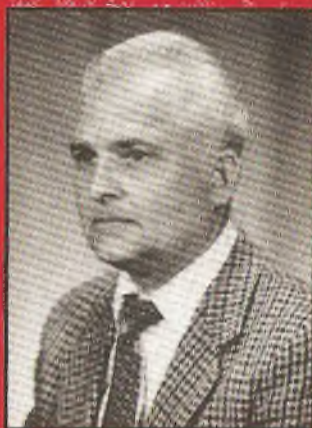
Художник Петя Иванова

Формат 84/108/32

Печатни коли 3

ISBN 954-736-036-1

Издателство "ПИК" - Велико Търново
5000 Велико Търново п.к. 81

Йордан Кушев е роден през 1935 година в град Будапеща, Унгария, но детството и юношеството си прекарва в село Поликрайще, Великотърновско. Завършил е икономика във ВФСИ "Д. А. Ценов" - град Свищов.

Пише стихове за деца и възрастни. Издал е следните стихотворни книги за деца:

"Огънче гори", 1993 г.,
наградена от СБП за 1993 г.,
"Вятърко вълшебен", 1994 г.,
"Щурав щурчо", 1996 г. и
"Шапка на комин", 1999 г., а за
възрастни - "Дъжд в душата
ми е плакал", 1995 г.

Стихосбирката "Флейта"
е втората му книга
за възрастни.